

Školitelský posudek na práci Terezy Daňkové: Pastva ovcí jako kontroverzní nástroj ochrany přírody

Předkládaná bakalářská práce naráží na aktuální dění v ochraně přírody na území České republiky, kde je jako nástroj péče o přírodovědně cenná území stále častěji využívána pastva. Obzvláště pastva ovcí patří vzhledem k povaze a nárokům zvířat k široce rozšířeným. Jak ale ukazuje praxe, tento typ managementu často nevede k požadovanému stavu a v řadě případů dokonce zasadil poslední ránu dožívajícím populacím vzácných druhů.

Kladné stránky práce: Členění práce je logické a velmi přehledné díky většímu množství kratších kapitol. Za zdařilé považuji obzvláště úvodní kapitoly. Kladně hodnotím také zahrnutí kapitol obecných, tj. obecné zásady péče o nelesní stanoviště, a specializovaných, věnovaných přímo pastvě ovcí i konkrétním druhům. Dobrým nápadem studentky je podrobné popsání vybraných druhů rostlin a živočichů, které pastva ovcí významně ovlivňuje. Zdařilý je také závěr, kde jsou zdůrazněny velmi důležité a obecně platné zásady pastvy ovcí pro účely ochrany přírody, např. různorodý efekt stylu pastvy, potřeba monitoringu a přizpůsobení předmětu ochrany i stavu biotopu. Celkem bylo využito 74 zdrojů, z toho asi 50 tvoří vědecké publikace v zahraničních časopisech.

Záporné stránky práce: Za hlavní nedostatek považuji neúplné splnění předem stanovených cílů. Práce měla původně zahrnovat také vlastní poznatky, které se týkaly konfrontace vědecké literatury a praktické ochrany přírody, tj. zkušenosti neziskových organizací, státní ochrany přírody, studium plánů péče atd. Na druhou stranu bakalářské práce vlastní výsledky nebo srovnání často neobsahují, tudíž tento fakt nehodnotím příliš kriticky. S tímto bodem souvisí také poslední odstavec v závěru, který není v práci více rozveden a naráží na různé přístupy vědců k popisu použitého typu managementu. Velmi často totiž není způsob pastvy ve vědeckých článcích popisován s dostatečnou podrobností. V aplikaci tohoto managementu může ale řada detailů zcela zásadně ovlivnit celkový efekt zásahu.

Poměrně malá pozornost byla věnována také využití ovcí v různých typech biotopů a při ochraně určitých skupin druhů, kdy je třeba rozlišovat management udržovací a obnovovací. Tyto informace nejsou v práci dopodrobna rozvedené, ačkoliv jsou zásadní z hlediska aplikace v praxi. Diskutovaný problém ale vychází mimo jiné i z nedostatku vhodné literatury. Zvláště z území střední Evropy existuje jen velmi omezené množství využitelných vědeckých publikací a též v rámci evropského území není situace výrazně odlišná. Navíc často ani vědečtí pracovníci, kteří zkoumají vliv pastvy, nevidí tento typ zásahu komplexně a jejich výsledky tak odrážejí jen část celkového efektu. Tím mám na mysli obecné závěry efektu managementu, které jsou však založené na sledování zpravidla jediné konkrétní skupiny organismů nebo uskutečněné ve specializovaném typu biotopu či společenstva. Tudíž uznávám, že nebylo snadné ze střípků poznatků poskládat celou mozaiku, vyvodit z ní obecné závěry a podrobně rozvést kontroverze pastvy ovcí.

Slabší stránkou rukopisu je také práce se zdroji. Ty by měly být více provázané, vzájemně se prolínat a doplňovat. V bakalářské práci jsou nezdědka celé odstavce přejaty z jediného zdroje.

Shrnutí: I přes některé nedostatky práci doporučuji k obhajobě. Splňuje požadavky na bakalářskou práci. V průběhu psaní práce zaznamenala autorka velký progres v práci s literaturou a ve stylu psaní. Přestože počáteční podoba některých kapitol nebyla příliš zdařilá, v závěru přípravy práce už autorka samostatně vypracovávala plnohodnotné texty s využitím vědecké literatury. Značné úsilí Terezy proto hodnotím velmi kladně a navrhuji stupeň dva v případě zdařilé obhajoby, v opačném případě pak stupeň tři.

V Průhonicích dne 21. 8. 2018

Mgr. Jiří Malíček, Ph.D.